

Een bijzondere waarneming bij een paartje Boomvalken *Falco subbuteo* in de Duivenvoordse Polder

Arno Izaaks & Jan Koetze

In de Duivenvoordse- en Veenzijdse Polder, ingeklemd tussen Den Haag, Wassenaar, Voorschoten en Leidschendam, heeft een paartje Boomvalken gebroed op een oud kraaiennest in een hoogspanningsmast. In 2017 toonden de valken ook al belangstelling voor deze plek maar het kwam toen niet tot een broedgeval. De valken verbleven echter regelmatig op en rond de hoogspanningsmast.

Dit seizoen (2018) werd er wel succesvol op een kraaiennest in de mast gebroed. Uiteindelijk vlogen er twee jongen uit die tot tenminste 20 september op en rond de mast aanwezig waren. De laatste twee weken verbleven ze voornamelijk in de aangrenzende polder. Alle waarnemingen zijn met een telescoop gedaan.

De meeste bijzondere waarneming hadden Jan Koetze en ik (AI) op 30 juni 2018. Toen we iets voor negen uur in de ochtend bij de hoogspanningsmast aankwamen, vloog er een valk naar het nest op de mast. Wat later kwam een tweede volwassen valk aangevlogen terwijl de eerste afvloog; de aankomende vogel ging op het nest zitten. Na zo'n 35 minuten was er opnieuw een aflossing op het nest. De afgelossende valk bleef op het nest zitten tot het moment dat we weg gingen, omstreeks kwart over elf. Deze episode laat zien dat beide dieren betrokken waren bij de broedzorg.

De waarnemingen van zowel het vrouwtje als het mannetje op de eieren zittend zijn bij mijn weten maar weinig waargenomen. Ik (AI) heb het zelf in ruim twintig jaar intensief Boomvalken observeren nog niet eerder waargenomen. Ook in de literatuur kan ik er weinig over terug vinden. Rob Bijlsma berichtte mij dat hij dit zelf nooit had waargenomen. Glutz von Blotzheim *et al.* (1971) beschrijven in hun handboek dat het mannetje de eieren bedekt wanneer het vrouwtje, meestal voor korte tijd, van het nest af is (gebaseerd op Nethersole-Thompson 1931). Fiuczynski & Sommer (2011) melden dat Dementiew & Gladkov (1951) erop wijzen dat het mannetje van de Boomvalk ook over een broedvlek beschikt. Parr (1980, schriftelijke mededeling) zag bij een Engels broedpaar het mannetje broeden, eerst tien minuten, later twee tot drie uur per dag.

Naar het schijnt komt dit fenomeen, afwisseld bebroeden van de eieren, incidenteel voor. Mochten andere boomvalkwaarnemers hier iets van gezien hebben, dan horen wij dat graag!

Nest van Boomvalk in hoogspanningsmast, Duivenvoordse Polder, 8 augustus 2018 (Foto: Jan Koetze). *Hobby nest in high tension pylon. Duivenvoordse Polder; 8 August 2018.*

Summary

Izaaks A. & Koetze J. 2019. Female ánd male Hobby *Falco subbuteo* incubating. De Takkeling 27: 81-82.

Observations at a Hobby nest on 30 June 2018 showed that both sexes incubated the eggs (take-over witnessed). As the nest was situated in an electricity pylon, the contents of the nest at the time were unknown, but later observations revealed chicks that successfully fledged.

Literatuur

- Bijlsma R. 1980. De Boomvalk. Kosmos, Amsterdam/Antwerpen.
 Glutz von Blotzheim U., Bauer K.M. & Bezzel E. 1971 Handbuch der Vögel Mitteleuropas, Band 4. Akademische Verlagsgesellschaft, Frankfurt am Main.
 Fiuczynski K.D. & Sommer P. 2011. Der Baumfalke. Westarp Wissenschaften, Hohenwarsleben.

Adressen:

Arno Izaaks: arnoizaaks@live.nl

Jan Koetze: jkoetze@gmail.com